

Frederiks Bajers tale ved 2. behandling af lovforslag om kvinders kommunale valgret og valgbarhed

Taler

Fredrik Bajer
Folketingsmedlem for Venstre

Dato

4. februar 1888

Sted

Folketinget

Omstændigheder

Talen omhandler et lovforslaget om kvinders valgret og valgbarhed, som Frederik Bajer selv havde fremsat i oktober 1887. Lovforslaget blev efterfølgende vedtaget i Folketinget og videresendt til Landstinget, hvor det blev nedstemt.

Dette er et uddrag af talen.

[...] Det var det ærede Medlem for Københavns Amts 2den Valgkreds (Scheel), der førte Ordet paa Udvalgets Mindretals Vegne, og han paastod da, at man ved at give Kvinderne kommunal Valgret vilde give dem Opgaver, som de ikke kunde magte. Jeg skal indrømme, at der naturligvis er Kvinder, som ikke kunne magte visse kommunale Opgaver. Men der er fuldt saa mange Mænd, der heller ikke kunne magte dem, og skulde det altsaa være en Grund, at der er Enkelte, der ikke kunne magte dem, skulde ogsaa Mændene udelukkes derfra, saa den Grund tror jeg ikke kan gjælde. Der blev sagt, at det var Opgaver, der ikke laa for Kvinder. Jeg tror, at der er mange af de Opgaver, der her er Tale om, som ligge meget bedre for Kvinder end for Mænd, og man har ogsaa Erfaring andet Steds fra, at netop Kvindernes Medvirkning har fremmet Sagerne og forbedret Forholdene i høi Grad. Det ærede Medlem er bange for, at Kvinderne derved komme ind paa en Glidebane, at dette skal føre til politisk Valgret.¹ Men det er jo et Spørgsmaal, der slet ikke ligger for, og selv om [det] saa var, føler jeg mig overbevist om, at den politiske Strid aldrig vil blive saa bitter, naar Kvinderne ere med. Jeg tror, at det vil medføre, at Striden vil føres under mere urbane Former – om jeg maa bruge et fremmed Udtryk, da jeg ikke strax kan finde et dansk Ord. Det viser sig ogsaa ved andre Leiligheder; jeg skal nævne et Spørgsmaal, der maaske kan tjene til Oplysning. Det er bekjendt, at der i Skoleverdenen er et Spørgsmaal oppe, der kaldes Fællesundervisning eller "Samskolevæsen", saaledes som det kaldes i Sverig og Finland. Det viser sig, at, hvor det gjælder noget Alvorligt, er det indbyrdes moraliserende, naar de to

Kjøn virke i Forening, og jeg tror, det Samme vil vise sig med Hensyn til de offentlige Anliggender, det er vist Noget, som Ingen vil bestride. [...]

Og det er da ikke nok at sige, som det ærede Medlem for Kjøbenhavns Amts 2den Valgkreds, at Kvinden jo har en saa stor indirekte Indflydelse, at hun ikke behøver ligefrem at have Retten efter Loven. Den Indvending kjender jeg saa overordentlig godt, den udtrykkes undertiden paa en mere elegant Maade, idet man sammenligner Kvinden med Halsen og Manden med Hovedet, og det er Kvinden, der dreier Manden, ligesom det er Halsen, der dreier Hovedet. Det tager sig meget godt ud og har noget Beskikkende ved sig. Men det er efter min Mening en stor Feiltagelse, at man vil bruge saadanne Grunde til at negte Kvinden direkte Indflydelse. Hvis man fører det igjennem paa andre Omraader, skal De se, hvilke Følgeslutninger der komme ud deraf. Saa kan man jo ligeledes sige om det store Hartkorn, de mange Penge og de store Kundskaber, at det ogsaa er Magter, der have stor Indflydelse, og at den, der er i Besiddelse af slige Livets Goder, derved har en stor Magt over dem, der staa i hans Brød eller komme i Berøring med ham. Saa skulde man altsaa sige: Lad os tage Valgretten fra alle de Høistbeskattede, fra de meget Lærde og Kundskabsrige og dem, der have de store Talegaver, thi de have allerede derved en stor indirekte Indflydelse. Jeg er overbevist om, at der vilde komme den stærkeste Indsigelse fra dem, og aldeles det Samme er Tilfældet med Kvinderne. [...] Med disse Bemærkninger skal jeg anbefale [...] at stemme for Lovforslagets videre Fremme.

1. Dvs. stemmeret til Folketing og Landsting i Rigsdagen.

Kilde

danmarkshistorien.dk

Kildetype

Digitalt manuskript

Tags

Kvindebevægelsen, Politisk tale, Venstre

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/frederiks-bajers-tale-ved-2-behandling-af-lovforslag-om-kvindes-kommunale-valgret-og-valgbarhed>